Salgu Mardi sääl ees jutul olewat. Tema oli ka tulnud noort õpetajat teretama ja ajas õpetajaga praegu Eesti asjade, Eesti keele ja Eesti koolide edendamisest juttu. Põlluotsa peremees kuulas päält ja — asi oli jällegi tema meele pärast. Needsamad mõtted, mis tema tütar talle ette pannud ja mis ka Mart talle ette arutanud sell päewal, kus tema nii äkiliseks sai ja oma tüttre majast kui ka ühest ainsaks päewaks wälja ajas, needsamad mõtted ei olnud temale nüüd sugugi enam wasta meelt, ja ta wõttis suure hää meelega õpetaja ja Mardi jutust osa.

Tunni aja pärast läksiwad Mart ja Põlluotsa peremees õpetaja juurest wälja. Põlluotsa peremees palus Marti koguni omale täna külaliseks. Muidugi ei pannud Mart sugugi wasta, waid läks hää meelega ligi. Tall oli ju lootus jälle Anud näha ja temaga rääkida.

Anu oli juba kaugelt ära näinud, et Mart ühes isaga tuli. Ta süda hakkas kaugeste sees tuksuma.

Peagi oli isa Mardiga kodus, ja kui nad kambris oliwad, siis tõmbas isa taskust pudeli marjawiina wälja ja ütles:

„Anu, too kolm klaasi siia laule!“

Anu täitis silmapilk isa käsu ära, ja isa ütles:

„Noh, jäe nüüd ise ka siia!“

Isa walas klaasid täis ja ütles siis:

„Kas teate ka lapsed, kelle terwiseks me nüüd klaasid tühendame?“

Anu ja Mart ei teadnud midagi wastata.

„Noh, siis taban teile seda ütelda,“ lisas isa juure, „see sünnib teie mõlemate terwiseks, et teitest tubli ja truu abielu paar saaks.“

„Isa, kas sa siis lubad meid paari heita?“ hüüdis Anu täis rõõmu.

„No muidugi, no muidugi,“ wasta isa; „ega ma siis tühja tuule terwiseks klaasi kokku ei löö!“

Seda rõõmu, mis nüüd Annle ja Mardile ja ka Mardi wanematele osaks sai, ei oska mina üleskirjutada. See oleks ka asjata, sest ega ma nii ilusaste ometi ei jõua ära jutustada, kui nende süda ilutses.

Nii palju wõin ütelda, et kolme nädali pärast Põlluotsal rõõmsad pulmad olimad. Noor õpetaja, ehk küll ise weel poissmees oli, laulatas noore paari kokku ja tuli ise ka pulma, kus weel mõnigi lahke sõna räägiti.

Nagu naljatades küsis siis weel Mart Põlluotsa peremehelt: „Noh, äia-isa, kas weel arwad, et mina eksiteel olen?“

„Ei, wäimees, seda ära karda!“ oli wastus.

Noh, lugeja, sellega on jutt otsas. Kui sa mõnda lahket abielu paari näed isamaa wäljal ja isamaa katuks tööd tegewat ja mõne tubli kiriku-õpetaja leiad, kes oma rahwast armastab, siis wõid minu pärast mõtelda, et mina nende loo siin olen ära lõnelenud, aga muud nime ma sulle ei tohi nimetada.

K. A. H.

Naesewõtmisest Eesti rahwa seas.

Mõne aja eest lugesin ajalehtedes järgmise sõnumi, mis minule meie rahwa kohta iseäranis tähtjas näitas olewat. See sõnum oli kiriku-raamatutest wõetud, ja tema sisu oli see, et Tartu kreisis aastal 1880 umbes 850 paari inimesi oli abielusse heitnud. „Noh, mis selle teaduse juures siis imelist oli?“ nõnda wõib mõnigi küsida. Tõsi küll, wastan mina, selle teaduse juures ei ole midagi imelist asja, aga ometi oli ta minule tähtjas selle pärast, et säälsamas lehes kiriku-raamatutest teine teadus seisis, ja see teadus ütles, et aastal 1870, see on kümme aastat enne seda, umbes 1100 paari abielusse on heitnud. Nõnda on siis kümne aasta sees abielusse-heitmised päale 200 paari wähemaks jäenud Tartu maakonnas. Nüüd küsib rahwa elust osawõtja: „Aga kas sündinud laste arw ka wähemaks on jäenud?“ Seesama leht tunnistab, et see mitte ei ole juhtunud, aga eksinud inimeste laste arw on nende kümne aasta sees palju suuremaks tõusnud.

Tõsisel rahwa sõbral ei wõi see asi mitte üks tõik olla,